

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- Ülkemizin toplam tarım alanı (çayır ve mera arazileri dâhil) 37.712 bin hektar, işlenen (ekilen ve dikilen) tarım alanı ise 19.707 bin hektara düşmüş (nadasa bırakılan 2001'de 4.914 bin hektar, 2019'da 3.387 bin hektar, çayır ve mera arazisi bütün yıllar için 14.617 bin hektar), son 10 yılda tarım alanlarının %8,06'sı kaybedilmiştir.
- 2020 yılı kışlık ekimler tamamlanmış olup, gübre ve sertifikalı tohum kullanımında artış görülmektedir. Yağış miktarında gerek geçen yıl gerekse uzun yıllar ortalamasına göre düşüş gözlenmektedir. (2019 yılı üretimi %2,5 düşüşle 19 milyon ton) 2020 yılında ekmeklik buğday üretiminin geçen yıla göre %7,9 artarak 19 milyon tondan 20,5 milyon tona çıkması beklenmektedir. (TÜİK 1.Tahmin-30.05.2020)
- Ülkemizde buğday tüketimi (2019) 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %4 artışla 764 milyon ton olacağı (Geçen yıl 733 milyon ton), tüketimin %2 artışla 755 milyon tona çıkması (Geçen yıl 738 milyon ton), devir stoklarının ise 265 milyon tondan (%9 artışla) 289 milyon tona çıkması beklenmektedir. (Geçen yıl 265 milyon ton) beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılındaki ithalat ise 9.807 bin tondur. (artış %70)
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracatımız 5.325 bin ton olup (un 3.308 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, irmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2019 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracatımız 5.398 bin ton olup [3.262 bin ton un (geçen yıl 3.308 bin ton), 1.272 bin ton makarna (geçen yıl 1.207 bin ton), 521 bin ton bisküvi (geçen yıl 468 bin ton), 262 bin ton bulgur (geçen yıl 262 bin ton), 81 bin ton irmik (geçen yıl 80 bin ton) karşılığı buğday 7,5 milyon tondur.
- 2018 yılı ekmeklik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılındaki ekmeklik buğday ithalatı ise 8.374 bin tondur. (artış %56)
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılındaki makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 405 bin tona karşılık) 1.433 bin tondur. (artış %254)
- 2019 yılında ekmeklik ve makarnalık buğday ithalatının tamamına yakını Dâhilde İşleme Rejimi (DIR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeklik + makarnalık) eski belge kalmadığı değerlendirilmektedir.
- 2020 yılı Nisan ayı ekmeklik buğday ithalatı 902 bin ton (Ocak 567 bin ton, Şubat 563 bin ton, Mart 577 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat 2.609 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 2.305 bin ton)
- 2020 yılı Nisan ayı makarnalık buğday ithalatı 207 bin ton (Ocak 333 bin ton, Şubat 98 bin ton, Mart 147 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat 785 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 357 bin ton)
- 2020 yılı Nisan ayı un ihracatı 219 bin ton (Ocak 274 bin ton, Şubat 249 bin ton, Mart 247 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ihracat 987 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 1.118 bin ton)
- 2020 yılı Nisan ayı makarna ihracatı 125 bin ton (Ocak 105 bin ton, Şubat 112 bin ton, Mart 103 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ihracat 445 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 414 bin ton)
- TMO tarafından 04.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeklik Buğday (2.Grup) alım fiyatı bir önceki yıla göre %22,2 artışla ton başına 1.650 TL olarak açıklanmıştır. (Geçen yıl 01.05.2020'de %29 artışla 1.350 TL)
- Makarnalık Buğday satış fiyatı ise yine 04.05.2020'de %24,4 artışla 1.800 TL olarak açıklanmıştır. (Geçen yıl 01.05.2020'de %33 artışla 1.450 TL)
- TMO tarafından ekmeklik buğday satış fiyatı en son 01.05.2020'de kalitelere göre 1.425 – 1.525 TL/Ton arasında (551.339 ton), makarnalık buğday satış fiyatı ise 1.745 – 1.825 TL/Ton arasında (80.750 ton) açıklanmış, Haziran ayında satış fiyatı açıklanmamıştır.
- TMO tarafından 01 Ocak'tan itibaren gerçekleştirilen ekmeklik buğday ithalat ihalelerinde toplam 1.530.000 Tonluk bağlantı yapılmıştır. (En son 10.04.2020'de gerçekleştirilen 250.000 ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde oluşan ortalama fiyat 246 \$/Ton)
- İç piyasa ekmeklik buğday fiyatları 1.700 – 1.750 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.900 – 2.000 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeklik buğday fiyatı ton başına ortalama 1.713 -1.761 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası 1.698 – 1.769 TL/Ton, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise 200-210 \$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday ithalat fiyatı ise Kanada menşeli 310 – 320 \$/Tondur.

ARPA

- 2000 yılında arpa üretimimizin 7-8 milyon ton olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. (Geçen yıl 7,6 milyon ton)
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- Ülkemizin arpa üretiminin 2020 yılında geçen yıla göre %8,5 artarak 7,6 milyon tondan 8,250 milyon tona çıkması beklenmektedir. (TÜİK 1.Tahmin-30.05.2020)
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılındaki ithalat 526 bin tondur. (%20 düşüş)
- 2020 yılı Nisan ayı arpa ithalatı 44 bin ton (Ocak 152 bin ton, Şubat 217 bin ton, 62 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat 475 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 125 bin ton)
- İç piyasada ton başına 1.350-1.400 TL arasında değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama 1.311 – 1.358 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama 1.301 – 1.352 TL/Ton arasındadır.
- Rusya menşeli ithal arpa fiyatları ton başına 180-185 \$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01 Ocak'tan itibaren gerçekleştirilen arpa ithalat ihalesinde toplam 25.000 tonluk bağlantı yapılmıştır. (18.02.2020'de, ortalama fiyat 201 \$/ton)
- TMO tarafından 04.05.2019 tarihinde arpa alım fiyatı bir önceki yıla göre %16 artışla ton başına 1.275 TL olarak açıklanmıştır. (Geçen yıl 01.05.2020'de %33 artışla 1.100 TL)
- TMO tarafından arpa satış fiyatı en son 01.05.2020'de 1.275 TL/Ton (249.494 Ton) olarak açıklanmış, Haziran ayında satış fiyatı açıklanmamıştır.

MISIR

- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17 olup Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Ülkemizin mısır üretiminin 2020 yılında geçen yıla göre %0,8 artarak 6,0 milyon tondan 6,500 milyon tona çıkması beklenmektedir. (TÜİK 1.Tahmin-30.05.2020)
- Ülkemizin 2019 yılı mısır üretimi 6 milyon ton civarındadır. 2020 yılı mısır üretimimizin önceki yıllara göre artarak 7 milyon tona ulaşması beklenmektedir.
- Ülkemizin 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı 2019 yılında 3.593 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %69), bunun % 55'i Dâhilde İşleme Rejimi (DIR) kapsamındadır.
- 2020 yılı Nisan ayı mısır ithalatı 211 bin ton (Ocak 334 bin ton, Şubat 359 bin ton, Mart 374 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat ise 1.179 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 1.178 bin ton)
- İç piyasada mısır fiyatı ortalama ton başına 1.350– 1.450 TL/Ton arasındadır. Polatlı Ticaret Borsasında Mayıs ayında 2 adet mısır işlem görmüş olup ortalama fiyatı 1.381 TL/Tondur. Konya ve Adana Ticaret Borsalarında ise Mart ayı fiyatları 1.246 – 1.385 TL/Ton arasında gerçekleşmiştir.
- İthal mısır fiyatı ton başına Rusya'dan 170-180 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 180-190 \$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin 2020 yılında 1.119 milyon tondan (%3,5 artışla) 1.158 milyon tona çıkması beklenmektedir. Tüketim miktarının ise 1.147 bin tondan (%2,2 artışla) 1.173 bin tona çıkması, buna karşın devir stoklarının 323 bin tondan (%13'lük azalışla) 281 bin tona düşmesi beklenmektedir.
- TMO tarafından 14.05.2020'de gerçekleştirilen 250.000 ton mısır ithalat ihalesinde ortalama 190,18 \$/Ton fiyatla toplam 155.000 Tonluk bağlantı gerçekleştirildi.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından mısır satış fiyatı en son 01.05.2020 tarihinde 1.250 TL/Ton (Güneydoğu stokları için), 1.300 TL/Ton (Diğer bölgeler için), 1.325 TL/Ton ithal mısırlar için (397.563 Ton) olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklime bağlı üretim kayıplarından dolayı 2019 yılında kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş olmuştur.
- Ülkemizin kırmızı mercimek üretiminin 2020 yılında geçen yıla göre %12,9 artarak 310 bin tondan 350 bin tona çıkması, yeşil mercimek üretiminin %3,4 azalışla 43,631 bin tondan 42,146 bin tona düşmesi, nohut üretiminin ise 630 bin ton ile aynı kalması beklenmektedir. (TÜİK 1.Tahmin-30.05.2020)
- TMO tarafından kırmızı mercimek alım fiyatı 04.05.2020'de bir önceki yıla göre %40 artışla 3.500 TL (Geçen yıl 2.500 TL), yeşil mercimek alım fiyatı geçen yıla göre 150 TL artışla 3.200 TL (Geçen yıl 3.050 TL), nohut alım fiyatı ise geçen yıla göre 50 TL artışla 3.350 TL olarak açıklanmıştır. (Geçen yıl 3.300 TL)
- Kırmızı mercimek üretiminde bu yıl %15'e yakın artış beklenmekte olup fiyatlar halen 4.000 –4.500 TL, yeşil mercimek 3.200-3.300 TL, nohut 2.900-3.000 TL, kuru fasulye ise 9.500-10.000 TL arasında değişmektedir.
- Yurt dışı fiyatlar kırmızı mercimekte 570-580 \$/Ton, nohutta 1.100-1.200 \$/Ton, nohutta ise 1.200 \$/Ton civarındadır.
- Geçen yıl kırmızı ve yeşil mercimek piyasa fiyatları TMO alım fiyatının üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamış, ancak nohut büyük oranda TMO'ya yönelmiştir.
- Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 780 -795 \$/Ton arasında, 8 mm nohut ihracat fiyatı ise 500 \$/Ton civarındadır.

- TÜİK verilerine göre 2019 yılı üretim miktarı kırmızı mercimekte 310 bin ton (tüketim 364 bin ton), yeşil mercimekte 43 bin ton (tüketim 54 bin ton), nohutta 630 bin ton (tüketim 465 bin ton), kuru fasulyede 225 bin ton (tüketim 285 bin ton).
- 2020 Ocak ayında nohut ihracatı 8.000 ton olarak gerçekleşmiş, mercimek ithalatı ise 55 bin ton ile geçen yıl ortalamasının 2 katına çıkmıştır. Aynı dönemde kuru fasulye ithalatı 1.000 tondur. Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.
- 2020 yılı Mart ayı nohut ithalatı 2,4 bin ton, ihracat ise 6,7 bin tondur. (1 Ocak'tan itibaren ithalat 5,9 bin ton, ihracat 20,5 bin tondur.)
- 2020 yılı Mart ayı mercimek ithalatı 53,2 bin ton, ihracat ise 36,6 bin tondur. (1 Ocak'tan itibaren ithalat 148,1 bin ton, ihracat 91,1 bin tondur)
- 2020 yılı Mart ayı kuru fasulye ithalatı 3,1 bin ton, ihracat ise 0,5 bin tondur. (1 Ocak'tan itibaren ithalat 5,9 bin ton, ihracat 1,2 bin tondur.)

ÇELTİK

- Ülkemizin çeltik üretimi 1999-2019 yılları arasında uygulanan olumlu politikalar nedeniyle %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretiminin 2020 yılında geçen yıla göre %2,0 azalışla 1 milyon tondan (600 bin ton pirinç) 980 bin tona düşmesi beklenmektedir. (TÜİK 1.Tahmin-30.05.2020)
- 2020 yılında çeltik üretimimizin 1 milyon ton seviyelerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Ülkemizin pirinç tüketimi 2018 yılında 780 bin ton, 2019 yılında ise aynı seviyede olduğu tahmin edilmektedir.
- 2018 yılında 277 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılında (geçen yılki 247 bin tona karşılık) 212 bin ton olarak gerçekleşmiştir. (%14 düşüş)
- 2020 yılı Mart ayı pirinç ithalatı 34 bin ton (Ocak 13 bin ton, Şubat 13 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat ise 61 tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 43 ton)
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmancık çeşidi 80 randımanlı çeltik alım fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL olarak açıklanmıştır.
- Dünya çeltik üretiminin ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 2020 yılında 896 milyon ton seviyelerinde olması beklenmektedir.
- Çeltik satış fiyatları iç piyasada ton başına 3.900 - 4.000 TL, pirinç (Osmancık) satış fiyatı ise 6.200 - 7.000 TL arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talepte artış yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin de artacağı tahmin edilmektedir.

TÜRİB

- 2020 Nisan ayında Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nda (TÜRİB) oluşan fiyatlar
 - Ekmeklik buğday (2. ve 3. Kalite) 1.600 – 1.700 TL/Ton,
 - Makarnalık Buğday (2. ve 3. Kalite) 1.700 – 1.850 TL/Ton,
 - Arpa 1.280 – 1.335 TL/Ton
 - Mısır 1.300 – 1.400 TL/Ton arasındadır.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin Ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17,2 milyon, küçükbaz 46,1 milyon adettir.
- 18 – 22 Mayıs 2020 tarihleri arasında canlı Dana Karkas iç piyasa fiyatları 37,31 TL/Kg, Kuzu karkas ise 49,69 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 46,55 TL/Kg, kuşbaşı fiyatı 51,28 TL/Kg, Ankara kıyma fiyatı 46,55 TL/Kg, kuşbaşı fiyatı 53,46 TL/Kg'dır.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359,2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin adet yumurta üretimi gerçekleşmiştir. 2019 yılının 11 aylık döneminde 350 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 1.953 bin ton tavuk eti üretimi ve 18.149 bin adet yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2020 Nisan ayı itibarı ile yem fiyatları;
 - Etlik Piliç Yemi 2.580 TL/Ton (Geçen yıla göre %20 artış),
 - Yumurta Yemi 2.155 TL/Ton (Geçen yıla göre %21 artış),
 - Süt Yemi 1.725 TL/Ton (Geçen yıla göre %16 artış),
 - Besi Yemi 1.600 TL/Ton (Geçen yıla göre %14 artış),
 - Yem hammaddesi olarak Yemlik Buğday 1.650 TL, Soya Küspesi 2.800 TL, Buğday Kepeği 1.250 TL'dir.

EKONOMİK VERİLER

- TCMB 21.05.2020'de gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini %8,75'ten % 8,25'e düşürdü. (22.04.2020'de %9,75'ten %8,75'e, 17.03.2020'de %10,75'ten %9,75'e, 19.02.2020'de %11,25'ten %10,75'e, 24.10.2019'da %16,50'den %14'e, 12.12.2019'da %14'ten %12'ye, 16.01.2020'de %12'den %11,25'e düşürmüştü).
- Mayıs ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki aya göre %1,36, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,39 artış gösterdi. Yıllık en yüksek artış %21,41 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti.
- Mayıs ayında İmalat Müdürleri Satın Alma Endeksi (PMI), bir önceki aya göre artarak 40,9 seviyesinde gerçekleşmesine karşın 50 eşik seviyesinin altında kaldı.
- Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD), koronavirüs salgınının etkisiyle Nisan ayında bir önceki yıla göre %14,6 daralan otomotiv pazarının Mayıs ayında da %2,4 oranında daraldığını söyledi.
- ABD'de Mayıs ayında tarım dışı istihdam düşüş beklentilerine karşın 2 milyon 509 bin arttı.
- ABD'de son haftada işsizlik maaşına başvuranların sayısı beklentilerin biraz üzerinde gerçekleşerek 1 milyon 877 bine geriledi.
- ABD'de Nisan ayında 41,5 olan ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Mayıs ayında toparlanarak 43,1 seviyesinde gerçekleşti.
- ABD'de Mayıs ayında ISM İmalat Dışı Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) ise 45,4 ile beklentilerin üzerinde açıklandı.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB), piyasa beklentilerine paralel olarak politika faizini %0 ve mevduat faizini -%0,5 seviyesinde sabit bıraktı. Ayrıca ECB, Pandemi Acil Varlık Alım Programını (PEPP) 600 Milyar Euro artırarak 1 trilyon 350 milyar Euro seviyesine çıkardığını açıkladı.
- Euro Alanı'nda Mayıs ayında Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 30,5 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- Euro Alanı'nda Mayıs ayında %8,2 olması beklenen işsizlik oranı %7,3 seviyesinde gerçekleşti.
- Çin'de Nisan ayında 44,4 seviyesinde olan Caxin Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) Mayıs ayında 55 seviyesine yükselerek 50 eşik değerinin üzerinde değer aldı.
- Almanya'da Mayıs ayında işsizlik oranı bir önceki aya göre artışla beklentilerin biraz üzerinde kalarak %6,3 seviyesinde gerçekleşti.
- İngiltere'de Mayıs ayında hizmet ve imalat sektörlerinin birlikte değerlendirildiği bileşik PMI endeksi 30 değerini aarak toparlanma sinyalleri verdi. Nisan ayında endeks 13,8 seviyesinde idi.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz Fındık, Kayısı, İncir, Kuru Üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya Un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1. Sırada, Makarna ihracatında 1,3 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (01.06.2020 - 10.06.2020)

- Buğday** işlem hacmi miktarı 1.180.780,00 Kg, işlem hacmi tutarı 1.190.683,80 TL, işlem adedi 35, en düşük fiyat Kg başına 1,562 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,738 TL'dir.
- Arpa** işlem hacmi miktarı 61.980.00 Kg, işlem hacmi tutarı 82.130,30 TL, işlem adedi 9, en düşük fiyat Kg başına 1,308 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,349 TL'dir.
- Yulaf** işlem hacmi miktarı 1.060,00 Kg, işlem hacmi tutarı 1.655,72 TL, işlem adedi 1, fiyat Kg başına 1,562 TL'dir.

KAYNAK :

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni - Polatlı Ticaret Borsası Verileri - İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni